

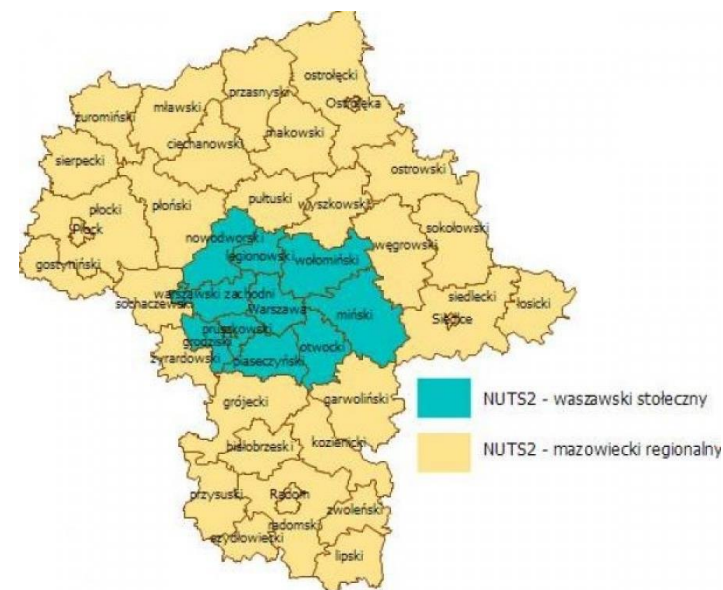
Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021- 2027 (FEM 2021 – 2027)

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Alokacja dla FEM 2021-2027

Podział statystyczny województwa mazowieckiego

- Od 1 stycznia 2018 roku województwo mazowieckie to dwie jednostki statystyczne NUTS 2: region *Warszawski stołeczny* (RWS) i region *Mazowiecki regionalny* (RMR) .
- Obecnie UE patrząc na Mazowsze, widzi dwa odrębne obszary wsparcia:
 - region *Mazowiecki regionalny* o maksymalnym stopniu dofinansowania równym 85%,
 - region *Warszawski stołeczny* o maksymalnym stopniu dofinansowania równym 50%.
- **Województwo mazowieckie pozostaje jednym obszarem administracyjnym.**

Alokacja dla FEM 2021-2027

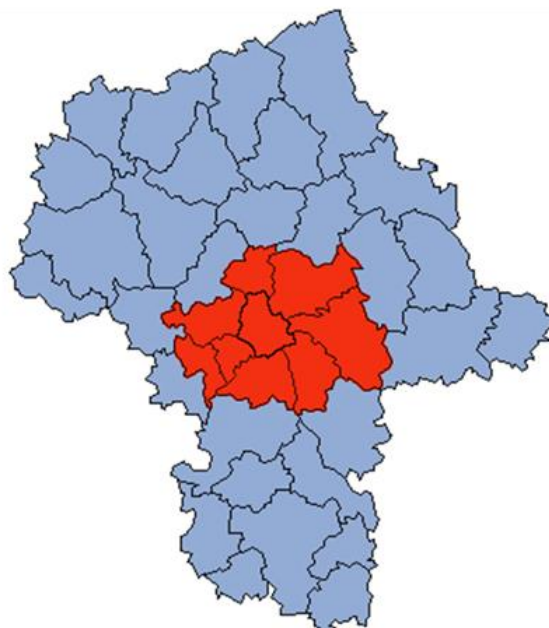
Zgodnie z projektem Umowy partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce z 30 lipca br. na realizację Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 przewidziano alokację:

2 009 mln EUR tj. 96,18% alokacji RPO WM 2014-2020

w tym:

500 mln EUR – RWS*

1 509 mln EUR – RMR*

w tym:

503 mln EUR – EFS+

1 506 mln EUR – EFRR

* Podział alokacji FEM 2021-2027 pomiędzy RWS i RMR jest w toku uzgodnień.

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

- **Cel Polityki 1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej**
- **Cel szczegółowy (i)** rozwijanie i wzmocnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii.
 - projekty badawczo-rozwojowe,
 - wsparcie infrastruktury badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw,
 - wsparcie infrastruktury badawczo-rozwojowej jednostek naukowych,
 - projekty kompleksowe B+R.

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

➤ Cel Polityki 1.

- **Cel szczegółowy (ii)** czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych.

Wsparcie projektów z obszaru cyfryzacji i e-usług sektora publicznego:

- e-administracja,
- e-kultura,
- e-zdrowie,
- cyfrowa dostępność i ponowne wykorzystanie informacji,
- cyberbezpieczeństwo i systemy ostrzegania.

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

➤ Cel Polityki 1.

- **Cel szczegółowy (iii)** wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne.
 - wspieranie wdrożenia wyników prac badawczo-rozwojowych lub nowoczesnych rozwiązań TIK,
 - wspieranie internacjonalizacji MŚP oraz promocji gospodarki regionalnej,
 - wspieranie akceleracji działalności innowacyjnej MŚP,
 - wspieranie prowadzenia i rozwoju działalności przedsiębiorstw, w tym modyfikacji lub wprowadzania nowych modeli biznesowych.

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

➤ Cel Polityki 1.

- **Cel szczegółowy (iv)** rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości.
 - wspieranie i rozwój mazowieckich ośrodków innowacji i klastrów,
 - wspieranie rozwoju mazowieckich przedsiębiorstw w oparciu o klastry,
 - proces przedsiębiorczego odkrywania.

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

➤ Cel Polityki 1.

- **Cel szczegółowy (v)** udoskonalanie łączności cyfrowej.
 - rozwój i rozbudowa regionalnej sieci szerokopasmowej „Internet dla Mazowsza”,
 - wspieranie dostępu społeczności lokalnych do usług cyfrowych świadczonych z wykorzystaniem Regionalnych Sieci Szerokopasmowych.

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

- **Cel Polityki 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej**
- **Cel szczegółowy (i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych.**
 - poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i mieszkalnych,
 - kontrola jakości powietrza,
 - wsparcie mazowieckich gmin w realizacji programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim (projekt strategiczny).

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

➤ Cel Polityki 2.

- **Cel szczegółowy (ii)** wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.
 - budowa i rozbudowa instalacji/jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych wraz z infrastrukturą powiązaną.

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

➤ Cel Polityki 2.

- **Cel szczegółowy (iv)** wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego.
 - sprzęt i infrastruktura do celów zarządzania klęskami i katastrofami,
 - zwiększanie ochrony przeciwpowodziowej i ograniczanie skutków suszy, realizacja działań prowadzących do zwiększenia retencjonowania wód opadowych,
 - przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i błękitnej infrastruktury.

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

➤ Cel Polityki 2.

- **Cel szczegółowy (v)** wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej.
 - kompleksowy projekt w ramach porządkowania gospodarki wodno-kanalizacyjnej,
 - budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych i inwestycji związanych z oczyszczaniem ścieków i zagospodarowywaniem osadów ściekowych,
 - zarządzanie efektywnymi, inteligentnymi sieciami wodociągowymi.

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

➤ Cel Polityki 2.

- **Cel szczegółowy (vi)** wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej.
 - gospodarka odpadami komunalnymi zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami,
 - systemy selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
 - kompleksowy projekt oczyszczania Mazowsza z wyrobów zawierających azbest.

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

➤ Cel Polityki 2.

- **Cel szczegółowy (vii)** wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia.
 - aktualizacja planów ochrony parków krajobrazowych,
 - ochrona różnorodności biologicznej poprzez realizację planów ochrony w mazowieckich parkach krajobrazowych oraz poprzez tworzenie centrów ochrony rodzimych gatunków roślinnych i zwierzęcych,
 - rekultywacja składowisk odpadów pokomunalnych.

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

➤ Cel Polityki 2.

- **Cel szczegółowy (viii)** wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej.
 - infrastruktura rowerowa i piesza,
 - poprawa konkurencyjności transportu publicznego oraz ekologiczności taboru,
 - kompleksowe projekty dotyczące budowy i przebudowy infrastruktury transportu publicznego,
 - ograniczenie emisji z transportu poprzez zakup maszyn/sprzętu do czyszczenia ulic.

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

- **Cel Polityki 3. Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności**
- **Cel szczegółowy 3 (ii)** rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej.
 - budowa i przebudowa dróg wojewódzkich, na odcinkach leżących w ciągach komunikacyjnych stanowiących połączenie z systemem dróg krajowych lub siecią TEN-T oraz najważniejszych odcinków dróg w poszczególnych subregionach województwa,
 - budowa obwodnic miast, które przyczynią się do wyprowadzenia z nich ruchu tranzytowego, co doprowadzi do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców miast oraz stanu środowiska naturalnego,
 - budowa dróg lokalnych (powiatowych i gminnych),
 - wymiana taboru kolejowego oraz budowa zapleczy utrzymaniowo-naprawczych.

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

- **Cel Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych: **obszar rynku pracy****
- aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w zakresie aktywizacji zawodowej - tryb niekonkurencyjny
 - warunkowe świadczenie usług w ramach sieci EURES: pomoc dla polskich pracodawców w pozyskiwaniu pracowników z innych państw członkowskich UE/EFTA; pomoc polskim bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu zatrudnienia za granicą na unijnym rynku pracy
 - podnoszenie kompetencji pracowników PSZ (nie realizowane w perspektywie 2014-2020) wynikających z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy
 - działania przeciwdziałające spowolnieniu gospodarczemu wywołanemu czynnikami egzogenicznymi (np. epidemia) wypracowanych na poziomie krajowym
 - wsparcie w obszarze adaptacyjności (nie wdrażane w latach 2014-2020) dla pracodawców i ich pracowników w formie usług rozwojowych (system popytowy) – tryb niekonkurencyjny
 - wdrażanie programów służących przeciwdziałaniu dezaktywacji zawodowej oraz aktywnemu i zdrowemu starzeniu się
 - wsparcie elastycznych form zatrudnienia

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

- **Cel Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych: **obszar edukacji****
- rozwój edukacji przedszkolnej i szkolnictwa ogólnego, wspierającego budowanie umiejętności przekrojowych i zapewniającego równy dostęp do wysokiej jakości edukacji dla wszystkich uczniów (edukacja włączająca, edukacja zdalna w dobie pandemii, wsparcie uczniów z obszarów wiejskich),
 - rozwój kompetencji kluczowych uczniów, w tym umiejętności cyfrowych, umiejętności na rzecz innowacji i przedsiębiorczości, jak również rozwój kompetencji nauczycieli (w tym m.in. stypendia w ramach projektu niekonkurencyjnego),
 - podniesienie jakości i konkurencyjności szkolnictwa branżowego, poprzez włączenie pracodawców w proces kształcenia zawodowego oraz rozwój uczenia się w miejscu pracy, a także rozwój doradztwa zawodowego w tym m.in. stypendia w ramach projektu niekonkurencyjnego),
 - popularyzowanie i rozwijanie idei uczenia się przez całe życie, rozwój umiejętności cyfrowych osób dorosłych, jak również umożliwienie podnoszenia i zmiany kwalifikacji, w związku z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa.

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

- **Cel Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych: **obszar włączenie społecznego****
- aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym przy zastosowaniu usług aktywnej integracji, m.in. realizowana przez CIS, KIS, WTZ, ZAZ,
 - wsparcie przedsiębiorstw społecznych i podmiotów ekonomii społecznej,
 - budowanie potencjału i współpracy w regionie w obszarze ekonomii społecznej – tryb niekonkurencyjny,
 - podnoszenie kwalifikacji i umiejętności kadr pomocy społecznej – tryb niekonkurencyjny,
 - rozwój usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej na rzecz osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
 - zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie, poprzez wsparcie powstawania i funkcjonowania Ośrodków Interwencji Kryzysowej na Mazowszu,
 - wspieranie przyjaznego środowiska na rzecz seniorów,
 - rozwój usług społecznych na rzecz dzieci i młodzieży, w tym w ramach usług wsparcia systemu pieczy zastępczej,
 - integracja społeczna osób należących do społeczności marginalizowanych, w tym osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością oraz migrantów i Romów.

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

- **Cel Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych: **obszar zdrowia****
 - programy zdrowotne przeciwdziałające wykluczeniu,
 - wsparcie rozwoju deinstytucjonalizacji i opieki koordynowanej w ochronie zdrowia.

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

- **Cel Polityki 4. EFRR - Cel szczegółowy (ii)** poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online:
 - rozwój infrastruktury w zakresie edukacji ogólnej
 - rozwój infrastruktury w zakresie edukacji zawodowej
- **Cel Polityki 4. EFRR - Cel szczegółowy (iii)** wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne:
 - tworzenie infrastruktury społecznej w ramach deinstytucjonalizacji usług i reintegracji społecznej

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

- **Cel Polityki 4. EFRR - Cel szczegółowy (v) zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej:**
 - inwestycje w infrastrukturę zdrowotną

- **Cel Polityki 4. EFRR - Cel szczegółowy (vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych:**
 - rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej
 - rozwój międzysektorowej współpracy w zakresie przemysłów kultury i kreatywnych
 - turystyczne szlaki tematyczne i produkty turystyczne (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych i kulinarnych)

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

- **Cel Polityki 5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów oraz inicjatyw lokalnych**
- **Przewidziane są dwa cele szczegółowe (i,ii) skierowane dla obszarów miejskich i wiejskich, a w ich ramach dwa typy projektów tj.:**
 - ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego,
 - rewitalizacja obszarów zdegradowanych.

Inicjowanie różnych form współpracy i współodpowiedzialności w zakresie m.in. przygotowywania wspólnych strategii rozwoju i realizowania wspólnych inwestycji – w tym w odpowiedzi na potrzeby i wyzwania wykraczające poza granice pojedynczej JST w ramach instrumentów terytorialnych – ZIT, IIT.

Wsparcie LGD, polegająca na zapewnieniu w ramach programu regionalnego dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych.

Obszary wsparcia w FEM 2021-2027

Wymiar terytorialny na Mazowszu w perspektywie 2021-2027

Zintegrowane
Inwestycje
Terytorialne dla
RWS

Inne instrumenty
terytorialne dla
RMR –
MSIT

Inne instrumenty
terytorialne dla
całego Mazowsza
- REWITALIZACJA

Inne instrumenty
terytorialne dla
wybranych JST z całego
Mazowsza – MCWD

RLKS dla całego
Mazowsza w
formie pośredniej

Podstawowe dokumenty warunkujące realizację instrumentów terytorialnych

„Strategie terytorialne muszą spełniać minimalne warunki określone w art. 29 rozporządzenia ogólnego

Programy rewitalizacji

(art. 14 ustawy o rewitalizacji)

Mogą pełnić funkcje IIT

strategie ponadlokalne

(art. 10g ustawy o samorządzie gminnym)

(art. 6 ust. 3 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju)

Mogą pełnić funkcje ZIT, IIT (MSIT)

KONSULTACJE FEM 2021-2027

Konsultacje projektu FEM 2021-2027 prowadzone są

w terminie: **10 września – 17 października 2021 r.**

na stronie: www.funduszedlamazowsza.eu w zakładce Fundusze Europejskie na lata 2021-2027.

Uwagi i wnioski do projektu FEM 2021-2027 mogą być wnoszone drogą elektroniczną poprzez wypełnienie formularza uwag dostępnego na stronie:

<https://www.funduszedlamazowsza.eu/aktualnosci/konsultacje-projektu-fem-2021-2027/>.

Uwagi można przesyłać także pisemnie lub składać ustnie do protokołu w **Departamencie Rozwoju Regionalnego i Funduszy Europejskich, w Warszawie przy Al. Solidarności 61.**

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027

5 województw Polski Wschodniej

➤ 5 stolic województw

➤ 3 ośrodki wzrostu

(Suwałki, Siedlce i Mława)

➤ 40 miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze pow. 20 tys. mieszkańców

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027

Całkowita alokacja: 2 508 000 799 EUR

Obszary wsparcia:

- Priorytet 1. Przedsiębiorczość i innowacje
- Priorytet 2. Energia, przyroda, klimat
Zrównoważona mobilność miejska
- Priorytet 3. Spójna sieć transportowa
- Priorytet 4. Kultura, turystyka oraz usługi uzdrowiskowe

Programy wdrażane z poziomu krajowego

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027
25 085 600 000 EUR
 - EFRR - 12 820 000 000 EUR
 - FS - 12 265 600 000 EUR
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki – 7 973 242 153 EUR
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy – 1 988 038 869 EUR
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego – 4 049 099 774 EUR
- Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 – 2 508 000 799 EUR
- Program Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji – 3 847 346 473 EUR

Dziękuję za uwagę!

Departament Rozwoju Regionalnego i Funduszy Europejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie
al. Solidarności 61
03-402 Warszawa
dsrr@mazovia.pl